

A titkos iskola

A békés harcos visszatér

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
The Hidden School
Copyright © 2017 by Dan Millman. All rights reserved.
Published and arranged by North Star Way,
a Division of Simon and Schuster, Inc.
All rights reserved.
www.simonandschuster.com

A fordítás és a kiadás a kiadó engedélyével történt.
Hungarian translation and edition © Casparus Kiadó Kft., 2017.
All rights reserved.
Fordítás és magyar változat © Casparus Kiadó Kft., 2017.
Minden jog fenntartva.

A könyv – a kiadó írásos engedélye nélkül – sem egészében, sem részleteiben nem sokszorosítható vagy közölhető, semmilyen formában és értelemben, elektronikus, vagy mechanikus módon, beleértve a nyilvános előadást vagy tanfolyamot, a hangoskönyvet, bármilyen internetes közlést, a fénymásolást, a rögzítést vagy az információörögzítés bármilyen formáját.

Felelős kiadó: Korcsmáros Gábor
Szerkesztő: Balázs Árpád
Fordítás: Rézműves László
Borítófestmény: Nagy Gábor
Korrektúra: Kohuth Galla Ágnes
Tördelés: Tóth Klára

ISBN 978-615-80434-8-9

Nyomta: AduPrint Kiadó és Nyomda Kft.

DAN MILLMAN

A titkos iskola

A békés harcos visszatér

Dan Millman könyvei:

Békés harcos-sorozat:

A békés harcos útja – Az önismeret és a megvilágosodás felé

A békés harcos szent utazása – Az elveszett évek

Szókratész utazásai

Kézikönyvek:

A békés harcos bölcsessége

Az élet négy célja

– *Hogyan találjunk értelmet és utat egy változó világban?*

Rendkívüli pillanatok

– *A békés harcos életvezetési útmutatója*

Erre születél

A Szellem törvényei – Egy transzformációs történet

Everyday Enlightenment („Hétköznapi megvilágosodás”)

Útmutatók:

The Creative Compass („A kreatív iránytű”)

Body Mind Mastery („Urald a tested, urald az elméd!”)

Gyerekeknek:

Secret of the Peaceful Warrior („A békés harcos titka”)

Quest for the Crystal Castle („A kristálypalota nyomában”)

További információ:

www.PeacefulWarrior.com

*Mindenkinnek, aki békés szívvel
és harcos lélekkel szeretne élni.*

Nincs két ember, aki ugyanazt olvasná ki egy könyvből.

Edmund Wilson

Tartalomjegyzék

Prológus / 9

Első rész

Könyv a sivatagban / 11

Második rész

A tajsani erdő mestere / 117

Harmadik rész

Kövek, gyökerek, víz / 245

Epilógus / 285

Köszönetnyilvánítás / 289

Prológus

*„A mesék és az álmok árnyékigazságok,
melyek akkor is fennmaradnak,
amikor a puszta tényekből
már régen csak por és hamu maradt.”*

Neil Gaiman

AHOGY *A BÉKÉS HARCOS ÚTJÁ*-BAN LEÍRTAM, főiskolás éveim alatt – 1966-ban – megismertem egy rejtélyes benzinkutast, akit én csak Szókratésznek hívtam. Annak idején Szok mesélt nekem egy hawaii sámánasszonyról, aki sok-sok évvel korábban a tanítómestere volt; egy könyvről, amelyet elveszített a sivatagban; valamint egy titokzatos iskoláról valahol Ázsiában, de a részleteket hamarosan elnyelte emlékezetem valamelyik távoli zuga.

Később, amikor lediplomáztam, öreg tanítómesterem ezekkel a szavakkal bocsátott utamra: „Ideje elválni a köldökszinórt, fiam! Innentől a saját tapasztalataidból kell tanulnod!” A következő évek során megnősültem, gyerekem született, tornászokat oktattam a Stanford Egyetemen, majd mozgásművészetet az Oberlin Főiskolán.

Nyolc év telt el a sorsfordító este óta, amelyen betévedtem Szok éjjel-nappali benzinkútjának ajtaján. A felületes szemlélő számára úgy tűnhetett, főiskolás élsportolóként felhőtlen életet éltem. Ám engem nem hagyott nyugodni a gondolat, hogy valami fontos hiányzik az életemből – hogy

a *valódi* élet elsuhan mellettem, amíg én azt tettetem, hogy jól érzem magam a hétköznapi szürkeség posványában. Közben pedig a feleségemmel úgy döntöttünk, hivatalosan is elválunk.

Aztán ösztöndíjat kaptam a főiskolától egy világ körüli útra, hogy a harcművészeteket és az elme-test tudományokat kutassam. Ez a lehetőség felébresztette az emlékeimet és a reményt, hogy esetleg rátalálhatok azokra az emberekre és helyekre, akikről, és amelyekről Szókratész évekkel korábban beszélt nekem. Ritka alkalom kínálkozott arra, hogy összekössem a szakmai kutatást a személyes útkereséssel.

Ez a könyv ennek a világ körüli útnak a történetét meséli el: rögtön a Hawaiiin átélt (*A békés harcos szent utazása*-ban leírt) kalandjaim után kezdődik. Miután Hawaiiin befejeztem utazásom első szakaszát, Japánt vettem célba. De aztán jött egy véletlen felfedezés, amely mindent megváltoztatott, és bizonyította a mondás igazságát: „Ha meg szeretnél tenni valamit, előbb valami másba kell fognod!”

Az egész egy esős szeptemberi reggelen kezdődött...

Első rész

Könyv a sivatagban

Harcoldj erőszakmentesen egy jobb világért,

de ne számíts arra, hogy könnyű lesz.

Nem szórnak majd rózsákat eléd.

Az igazság és a béke zarándokai mindig a sivatagot róják.

Dom Hélder Câmara

SZÜRKE HAJNAL VIRRADT OAHU SZIGETÉRE. Motelszobám esőáztatta ablaka előtt álltam, és a lehulló falevelek záporát bámultam. A sötét felhők tökéletesen illettek a hangulatomhoz, ahogy ott lebegtem menny és pokol között, gyökértelesen sodródva a senkiföldjén. A Mama Chiával Molokain töltött nyaram elrepült, tanítani azonban csak kilenc hónap múlva kellett visszamennem.

Alsónadrágban kicsoszogtam a fürdőszobába, és megálltam a tükör előtt. Azon tűnődtem, megváltoztam-e. Izmos alakomon – amelyre a főiskolán versenyszerűen űzött torna és a Molokain végzett munka eredményeként tettem szert – nem látszott semmilyen változás, ahogy napbarnította arcomon, hosszúkás állkapcsomon és az előző nap lenyíratott kefehajamon sem. Csak a tükörből visszanező szemek tünnek másnak. *Lehet, hogy egy nap tanítómesteremre, Szókratészre fogok hasonlítani?*

Amint néhány nappal korábban megérkeztem Oahura, felhívtam hétéves lányomat, aki izgatottan újságolta: „Képzeld, apu, én is utazni fogok, mint te!” Az anyjával Texasba készültek, rokonokhoz. Úgy tervezték, hogy néhány hónapig – talán tovább is – ott laknak majd. Újra felcsörögtem a korábban kapott számot, de senki sem vette fel a telefont. Így hát leültem, és írtam egy képeslapot Joynak, a végére jelképes csókokat biggyesztve, bár tudtam jól, hogy ezek

nem pótolhatják a hiányomat. Hiányzott a lányom. Nem volt könnyű döntés ilyen hosszú hónapokra magára hagyni. A képeslapot becsúsztattam egy bőrkötésű naplóba, amelyet néhány nappal korábban vettem, hogy utazásaim során abba jegyezzem fel a gondolataimat. Gondoltam, majd később, a reptéren feladom; addig jó helyen lesz ott.

Ideje volt nekilátni a csomagolásnak – ismét. A gardrób-szekrényből elővettem sokat látott hátizsákomat, és a holmit kiborítottam belőle az ágyra. Minimalista ruhatáram két nadrágból, két pólóból, alsónadrágokból és zoknikból, egy könnyű dzsekiből, egy különleges alkalmakra tartogatott galléros pólóingből és a futócipőmből állt.

A kezembe vettem a huszonöt centis bronz szamuráj-szobrot, amelyet a molokai partok közelében találtam. Ez volt a jel, amely arra sarkallt, hogy utazzak Japánba, ahová egyébként régóta vágytam – egyrészt azért, hogy többet tudjak meg a Zen művészetekről és a harcos útjáról, a *busidóról*; másrészt azért, hogy megtaláljam a titkos iskolát, amelyről Szókratész mesélt. Másnapra foglaltam helyet egy Japánba tartó járatra. Miközben bepakoltam a hátizsákomba a naplót, a szamurájt és rájuk a ruháimat, halványan még éreztem a hawaii esőerdő dús vörös talajának illatát.

Néhány perccel később rájöttem, hogy így könnyen megfeledkezhetek a naplóba csúsztatott képeslapról, ezért újra kinyitottam a hátizsákot, hogy kivegyem a naplót – óvatosan, nehogy kirántsam vele a szépen összehajtogatott ruhákat is. A napló azonban, legnagyobb bosszúságomra, meg sem moccant, ezért erősebben rántottam rajta egyet. Ahogy a napló kiszabadult, a csatja bizonyára beleakadt a hátizsák bélésébe – hallottam ugyanis, ahogy az anyag

felhasad. Benyúltam a zsák belsejébe, és az ujjaim egy enyhe dudort éreztek ott, ahol a bélés elvált a külső vászonborítástól. Kitapogattam, és egy vaskos boríték akadt a kezembe. Egy rövid üzenet állt rajta Mama Chiától:

Dan! Szókratész arra kért, adjam át neked ezt a levelet, amikor úgy gondolom, hogy készen állsz.

Készen? Mégis mire? – morfondíroztam, miközben a lelki szemeim előtt megjelent hawaii tanítóm ezüstös haja, nyílt mosolya és virágmintás muumuu-ba csavart kövérkés alakja. Kíváncsian felbontottam a borítékot, és olvasni kezdtem Szókratész levelét:

Dan! Az ifjúságra nincs más gyógyír, csak az idő és a tapasztalat. Amikor megismertelek, a szavaim úgy suhantak el a füled mellett, akár a szélben kavargó falevelek. Hajlandó voltál meghallgatni, de még nem igazán álltál készen arra, hogy meg is halld, amit mondok. Tudom, hogy ez bosszantó lehetett, és a helyzeten csak rontott, hogy azt hitted, bölcsebb vagy a kortársaidnál.

Mivel Chia átadta neked ezt a levelet, most valószínűleg Keletre tartasz, hogy válaszokra lelj. De ha tudásmorzsákat kéregető Keresőként mész Keletre, csak nyomorúságos alamizsna lesz a jutalmad. Csak akkor indulj útnak, ha te is le tudsz tenni valami értékeset a bölcsesség asztalára! Ez most nem pusztán költői szóvirág: először meg kell találnod egy könyvet, amelyet évtizedekkel ezelőtt elveszítettem a sivatagban.

Szok nyilván megint a bolondját járatja velem! – gondoltam, és szinte láttam magam előtt kifürkészhetetlen pókerarcát és azt a jól ismert, hamiskás csillogást a szemében. – Azt akarja, hogy Japán helyett vágjak neki a sivatagnak, és találjak meg ott egy könyvet? És mégis, melyik sivatagba akar küldeni?

Felsóhajtottam, és tovább olvastam.

Van egy olyan érzésem, hogy amit leírtam abban a naplóban, hidat képezhet halál és újjászületés között, sőt akár kaput nyithat az örök életre. Olyan felismerések vannak benne, amelyekre szükséged lesz, mielőtt az utad véget ér. Ezt persze nem mondhatom biztosra, mert a könyv pontos tartalma és helye emlékeim kódébavész.

A könyv eredete személyes élettörténetemhez kapcsolódik. Oroszországban születtem, közel egy évszázaddal ezelőtt. Eredetileg katonának neveltek. Jóval később, miután ráléptem a harcos újtárra, a Pamír-hegységben megismertem egy mesterekből álló társaságot: volt köztük Zen rósi, szúfi, taoista bölcs, Kabbala-mester és keresztény apáca is. Ők adták át nekem az ezoterikus tudást, bár évekbe telt, mire valóban megértettem és a magamévá tettem a tanításaikat.

Negyvenes éveim közepén, az első világháború vége felé, az Egyesült Államokba emigráltam. Esti iskolába jártam, hogy ugyanolyan jól megtanuljak beszélni, írni és olvasni angolul, mint bármelyik amerikai. Később építkezéseken dolgoztam, majd autószerelőként, amihez – mint kiderült – jó érzékem volt. Oklahomába költöztem,

ahol a lányom tanítóként helyezkedett el. Egy évtizedet töltöttem el ott, aztán visszatértem New Yorkba.

Hetvenhat éves voltam, amikor egy kora este a városnak azon a részén sétáltam, amit ma Greenwich Village-nek neveznek. Heves szél fújt, ami elől egy ismerős antikváriumban kerestem menedéket. Mint máskor, most is csilingelő, majd tompán elfúló csengettyűhang jelezte az érkezésemet. A levegőt ezernyi régi könyv áporodott szaga töltötte be. Sétálgattam a szorosán összezsúfolt polcsorok között, és belelapoztam néhány könyvbe, amelyeknek a borítója úgy nyikorgott, akár egy meszes ízület. Általában nem szoktam emlékezni az ilyen apró részletekre, de ami aznap este történt, mélyen belém vésődött.

A figyelmemet felkeltette egy idős asszony, aki egy kis asztalnál üldögélt. Életemben nem láttam még hozzá hasonló vénséges teremtményt. A keze egy vékony naplónak látszó, bőrszíjjal átfogott, kulcsra zárható csatos köteten pihent. Belelapozott az asztalon heverő egyik könyvbe, majd elővett egy tollat, mintha jegyzetelni akarna. Ám ehelyett felém fordult, és egyenesen rám nézett.

Az arca ráncos volt, akár a bőr, amelybe a naplóját kötötték, de a bozontos szemöldök alatt meglepően fiatalos, csillogó szemek ültek. Nem tudtam eldönteni, hogy latin, indián vagy ázsiai. Az arca folyamatosan változott, attól függően, honnan esett rá a fény. Felé biccentettem, majd sietősen távozni készültem, de utánam szólt. Legnagyobb meglepetésemre a gyerekkori becenevemem szólított – ugyanazon a néven, mint te.

– Szókratész!

– *Úgy látom, ön ismer engem, asszonyom, de én sajnos nem emlékszem, honnan...*

– *Nada – vágott közbe az öregasszony. – A nevem Nada.*

– *Úgy hívják, hogy „Semmi”? – hökkentem meg. Szélesen elmosolyodott, felfedve azt a kevés megsárgult fogát, ami még megmaradt.*

Hogy időt nyerjek, amíg eszembe jut, hol és mikor találkozhattunk, megkérdeztem, mit ír. Ekkor a vállamra tette a kezét, és spanyol akcentussal azt mondta:

– *Az idő drága. Az én munkám már majdnem véget ért. – Lefirkantott valamit egy papírcetlire, és átnyújtotta nekem. – Keress fel holnap ezen a címen! Tudni fogod, mit kell tenned. – Közben lassan feltápáskodott, még hozzátette: – Gyere korán! Az ajtómat nyitva találod.*

Másnap korán reggel – rögtön napkelte után – elmentem a megadott címre. Egy bérház állt ott. Felcaplaltam a nyikorgó lépcsőn, és a gyéren megvilágított folyosó végén halkán bekopogtam az ajtón. Nem érkezett válasz. Az öregasszony azt mondta, nyitva lesz az ajtó, így hát lenyomtam a kilincset, és beléptem.

Először azt hittem, az aprócska lakás – egy kopott szőnyeget és néhány díszpárnát leszámítva – teljesen üres, akár egy Zen szerzetes vagy katolikus apáca manzárdszobája. De aztán meghallottam a muzsikát. Olyan halk volt, hogy nem tudtam eldönteni, a szomszéd szobából szűrődik ki, vagy a saját emlékeimből bukkant elő. Lámpa fényét láttam derengeni egy falfülkében, ezért arra indultam. Közben elhaladtam egy nyitott ablak

mellett, és hűvös fuvallatot éreztem. Az öregasszonyt az íróasztalra borulva találtam; a feje a karján nyugodott, mellette pedig ott hevert kinyitva a napló, a kis kulccsal a zárban. Az asszony ráncos ujjai közül kiesett a toll; a karja hideg volt és száraz, akár a pergamen. Nem maradt belőle más, csak az elhagyott porhüvely.

Ahogy a feje felé nyúltam, hogy megsimogassam elvékonyodott, gyér haját, a reggeli napfény éteri fénnnyel vont be az arcát. Ekkor ismertem rá.

Harmincöt éves voltam, amikor megismertem Nadát. Akkor még Mariának hívták – keresztény misztikus volt Spanyolországból, és ő volt az egyik tanítómeszterem a Pamír-hegységbeli társaságból. Ő közel negyven évvel később is felismert a könyvesboltban, én viszont nem emlékeztem rá – így lett belőle „Nada”.

Tudta, hogy közel a vég. Az íróasztalon egy boríték hevert némi pénzzel – annyival, ami éppen elég kellett legyen földi maradványai eltüntetésére. A borítékra egy telefonszámot és három szót firkantott: „Hamvasztás. Nincsenek rokonok.” A naplót becsúszattam a hátizsákomba, a kulcsát pedig zsebre tettem. Néhány pillanatig szótlánul bámultam az asszonyt, majd miután néma búcsút vettem tőle, távoztam. A lakás ajtaját nem zártam kulcsra; úgy hagytam, ahogy találtam.

Amikor visszatértem saját kis lakásomba, úgy éreztem, mintha álomból ébrednék, de a napló súlya a hátizsákomban nagyon is valóságos volt. A folyosón levő nyilvános telefonról felhívtam a halottasházat, aztán a naplóval a kezemben leültem. Még nem nyitottam ki a naplót; nem akartam olyan hanyagul fellapozni, mint